

Veto

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 12, '85-'86.
Nr. 18, dd. 13 februari 1986.
ISSN: 0773-5162

Verantw. Uitg.: Filip Huyzenruyt
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel. 016/22.44.38

Songfestival VTK rockt en wint

Dikwijls worden muziekcritici bestempeld als mislukte muzikanten. Deze keer gaat die vlieger niet op. Ondergetekende is een totale leek en kan een mi ampere van een do onderscheiden. Gelieve wat volgt dan ook te beschouwen als een zeer subjectieve kijk op het podiumgebeuren tijdens het Interfakultair Songfestival.

song best mocht gehoord worden, was het toch duidelijk dat de zuivelproduktjongens hun knalprestatie van vorig jaar niet zouden evenaren.

Psychokiller

De volgende lammeren die naar de publieke slechtsplaats werden geleid: *Anais* (Psychologie). Een groep met gastspelers (twee pol & sokkers en een japanologe) die naast twee eigen nummers een prima versie van *Twist en shout* op speed speelden. *Twist* en *shout* met *Windsurfing* en *Abba's SOS*-invloeden. Nog twee covers werden over het hoofd van het publiek uitgeterooid. Eerst een nummer van *Fisher Z* (*Pretty Paracetembols*, of iets in die aard) en dan *Love is the drug* (*Roxy Music*) met — hoe kan het anders — een *Psychokiller*-intro. Van de pauze tussen deze en de volgende groep maakte Kurt Van Eeghem gebruik om het intuele (sic) publiek met enkele volksverliefkerijen te kakken te zetten.

Stool and the gang (VTK), vijf nieuwelingen in het Songfestivalvak. Er waren binnen VTK nogal veel bereidwilligen om mee te werken aan een groepje, te veel zelfs. Twee gitaristen en twee drummers moesten bevelid maar met aandrang wandelen gestuurd worden. 't Is jammer maar helaas. De resterend jongens zochten het vooral in het Rock & Roll-genre, met veel gitarsoli en tutti quanti, en deden me zonder enige hoop op winst, louter voor het plezier. Twee eigen nummers, *Twist and shout* met *Je t'aime moi non plus*-intermezzo inklusie slowende verpleegster, en nog twee andere covers, *More than a feeling* (*Boston*) en *Johnny B Good* (van zowat iedereen) zorgden voor een roekende set met puik gitaarwerk dat duidelijk niet alleen in de smaak viel van het publiek...

De spits werd afgebeten door *Frix* and *the Judges* of *hazard householding orchestra* (Politika). Een onfris lange naam die verwijst naar de onverholde bewondering voor een kabaretgroepje dat destijds alleen huishoudspullen gebruikte om muziek te maken en tevens naar *freaks* die wij allen zijn. Volgens voorman en aalmoezener Jan is hun muziek gekenmerkt door de postmodernistische en pseudokratische (wat dat ook moge zijn) invloeden. De grootste groep van de avond, 11 leden, werd tijdens de repetities voor 30000 BEF aan materiaal bestolen. Maar het kon de pret niet derven. Dans- en verkleedpartijen, een gedicht over het zemannschap, viool in samenspel met saksofoon en synthesizer, en een kalypso-reggae-versie van het opgelegde nummer *Twist and shout* zorgden voor een dynamische en meeslepande akt. Het was duidelijk dat de eerste groep al onmiddellijk een hoge kwaliteitsstandaard oplegde. Kwaliteit die ook de rest van de avond geregeld de kop op stak.

Kurt Van Eeghem akteerde nog wat presenteraar en kondigde dan de groep van Landbouwkring (geen naam) aan. In het programmaboekje werd de terugkeer van Kaat (in een vroegere editie ooit winnaar met LBK) omschreven als de transfer van het jaar. Met recht en reden, dit verrukkelijk jongmens zit geplaagd met een heerlijke stem en dito look. Spijtig dat deze elementen niet wat beter geëxploiteerd werden door bijvoorbeeld de bewegingen op het podium wat meer dynamiek en overtuigingskracht te geven. *Twist and shout* werd als een zich versnellende sleper gebracht. Twee andere covers *Angel of the morning* en *Bend me, shape me*, die dateren uit een ver verleden, werden plichtgetrouw nagespeeld. Voor de talrijk opgekomen supporterschare was de schand van vorig jaar duidelijk uitgewist. En die stem hé, zo mooi, zucht.

An egg too much

De winnaars van vorig jaar dan: *The Egg* (Medika). De naam is destijds ontstaan omdat de jongens veel 'eikes' moesten eten om hun repetitielokaal met eierdozen te kunnen isoleren. Al gauw bleek dat tijdens hun optreden iets met het geluid misliep. Achteraf vertelden de jongens verholgen dat er van het begin af technische problemen waren geweest. Zowel drum, gitaar en synthesizer vertoonden mankementen of werden niet versterkt. Toch slaagde *The Egg* erin om een gesmaakte kalypso-versie van *Twist and shout* naar te zetten. Tijdens dit liedje werd, om in de sfeer te blijven, een potje Limbo gedaan (u weet wel, onder een koord of lat doorwiggelen zonder deze te beroeren. Alhoewel de laatste (eigen)

Akademische Raad en Zuid-Afrika De moeizame weg van het medebeheer

Maandag 10 februari stond voor de laatste maal het probleem "de KUL en Zuid-Afrika" op de agenda van Akademische Raad. De lijdensweg die dit agendapunt doorlopen heeft, laat zich samenvatten in drie autieke "afrikaner" spreekwoorden:

Het "op die langhe baen schuyven"

Naar aanleiding van de "dag tegen apartheid" besloot Kringraad om de Akademische Raad te verzoeken om haar dubbelzinnige politiek ten aanzien van Zuid-Afrika uit te klaren. In het verleden was er geen politiek in deze kwestie en zoals zo vaak, is dit een slechte politiek. Kringraad dacht in haar aanvankelijke naïviteit dat de zaak zou gediend zijn met een uitspraak van de Akademische Raad tegen het apartheidregime. Ze diende daarom in december een korte nota in om de raad te overtuigen een publiek

Splititis

Het werd later en het gehoor en gezicht van uw verslaggever geraakte langzamerhand getroebleerd en Kurt Van Eeghem steeds zatter. Nog twee groepen. Eerst *Apolloon* (*The Javelins*). Het optreden was de vierde keer dat dit bonte gezelschap samenspeelde. Enkele weken voor het Interfakultair Songfestival was de oorspronkelijke groep bezwaken aan de nationale splititis-disease. Alsof dat nog niet genoeg ramppoe was, wou het videofilmje dat hen moest aankondigen eerst niet starten. Naast het obligate *Twist and shout* brachten zij nog een eigen nummer, *Games*, en drie covers waar vooral het sexy en kabareteske *Big Spender* overtuigend klonk.

Chemika (*Carte Blanche*) mocht

dan de rijen sluiten. Het feit dat zij als laatsten moesten optreden bezorgde de vijf jongens en één meisje de nodige "trac". Dat was dan ook te merken aan het eerder stuntelige begin van de set met *Twist and shout*. Een en ander werd naar het einde toe recht gezet. *Call me* (*Blondie*), *Every breath you take* (*The Police*) en vooral het eigen nummer *Stay* konden ons bekoren.

De winnaar is...

Dan werd het wachten op de uitslag. Zo rond de klok van drie maakte de jury-voorzitter Jos Van Oosterwyck eerst de winnaars van de nevenklassementen bekend. Politika werd bekroond als de beste visuele akt. Psychologie kreeg de prijs voor de origineelste versie van het opgelegde *Twist and shout*. Dan brachten de zes

Mag ik binnen?

Open Universiteit begint in Vlaanderen stilaan van de grond te komen. Wat zei u? Open Unief, zijn de anderen dan gesloten? Veto, de passe-partout, opent voor u een minder gekende doos. Deze week het eerste deel over Open Universiteit op bladzijde 3.

Numerus Clausus

't Is toch niet waar zeker! Nu we pertinent zeker wisten dat numerus clausus in geen geval toelaatbaar is, zijn de politici zo verstandig geweest het beestje een andere naam te geven. Minister Dehaene bijvoorbeeld spreekt over *beheersing van het aantal geseekundestudenten*, en ook minister Coens toont zich een meester in politieke handigheid. De studenten organiseren zich nu op nationaal vlak om te reageren tegen de geplande regeringsmaatregelen inzake het hoger onderwijs. Zie p. 2 en 3.

Uitslag

1. VTK	19 pt
2. Politika	10 pt
3. Apolloon	7 pt
4. Psychologie	4 pt
5. LBK, Medika, Chemika	1 pt

was aanwezig op de commissie, maar ze verwachtte de bespreking van haar dossier tijdens de raadsvergadering zelf. Men zou kunnen spreken van een (al dan niet bewust) sluikstorting van het dossier in de commissie De Ruyttere.

Het dossier wordt niet als uitgangspunt genomen voor een uitgebreide discussie op de raadsvergadering zelf, wat een erg ongewone en voor de arbeid van de auteurs erg oneerbiedige houding is.

Een symptoom van de overvoorzichtigheid van de akademische raad? Op vergadering dan heet het duidelijk dat men toch de besluiten van de commissie diende na te volgen; anders heeft men toch geen commissie op te richten, nietwaar?

De studentenfractie was daarvoor voorbereid, en als eerste deel van haar scenario verzette ze zich principieel tegen de besluiten van de commissie inzake het innemen van standpunten. Pseudoties kunnen inderdaad inflator worden bij herhaaldelijk gebruik. Soit. Minder idealistisch en een waar breekpunt was het simpele verzoek tot uitnodiging van Nguzo Mkatshwa, bisschop, oud-student van de KUL en voorzitter van de Zuidafrikaanse katoelieke bisschoppenkonferentie. Hij leek ons de aangewezen man om voor-

kontakten (meer over deze nota in Veto nr. 14 van 16 januari 1986).

De Akademische Raad van januari kon, wegens een akkute gebrek aan tijd deze nota niet behandelen, maar richtte ter compensatie de "Kommissie De Ruyttere" op. Deze zou zich dan bezinnen over de opportuniteit van "het innemen van publieke standpunten door de akademische overheid." De raad van 10 februari zou dan de Kringraad/AKZA-nota en de adviezen van de commissie De Ruyttere bespreken. Een lange weg dus, van december tot februari, ofte "het" op die langhe baen schuyven.

Die knuppel in die hoenderdijk

Maandag jongstleden blijkt dat de adviezen van de commissie een bredere reikwijdte hebben dan de bespreking van "inname van publieke standpunten" (pseudoties bijvoorbeeld) en evenzeer betrekking hebben op interne moties over de kontakten KUL-Zuid-Afrika. Let wel: de studentenfractie

Debat van Ekonomika en Politika

Indeksering en volmachten, of de kwestie van het doel en de middelen

In de serie "verbale gevechten" was het vorige donderdag de beurt aan het gezelschap Eyskens, Van Puymbroeck, Tobback, Kuypers en Denys om te laten beoordelen wie van hen de sterkste was. Instrumenten daartoe waren BRT-er Gui Polspoel, die als scheidsrechter optrad, de indeksering van de inschrijvingsgelden aan de universiteit en de volmachtenpolitiek van de regering. Dit waren de twee thema's waarover de heren politici konden bekvechten en dat deden ze dan ook.

tegenover de regeringsmaatregelen niet korporatistisch zou opstellen. Hij was van mening dat heel de bevolking eigenlijk een gezamenlijke treurzang zou moeten aanheffen.

Volgde dan het intermezzo-Van Puymbroeck. De dame zette, hoe goed bedoeld ook, op jammerlijke wijze de Agalev-traditie voort die wil dat diegenen van de partij die aan debatten deelnemen zo nauwgezet mogelijk het toch al vage partijprogramma afratelen. Ze werd voor de rest van de avond dan ook gespaard door haar opponenten.

Eyskens dan. Gewiekst begon zijn pleidooi over het verschil tussen enerzijds het ideaalbeeld van de volmaakte onderwijsstoestand — waarover men het volgens hem gemakkelijk eens kon geraken — en de realiteit van de rampzalige budgettaire toestand van het land. Indien we dit laatste niet grondig zouden aanpakken, zouden de universiteiten van nu er later voor moeten opdraaien. "Grondig" zou voor de bevolking "slechts een terugkeer naar de levensstandaard van 1977 betekenen". Het protest tegen de indeksering van de inschrijvingsgelden wilde hij dan ook niet ernstig te nemen, bovenal omdat het inschrijvingsbedrag het laagste van Europa is en de onderwijsbegroting van alle begrotingen de laatste 25 jaar het sterkst gestegen is. De prof pleitte er dan ook voor bijvoorbeeld het stelsel van *studiebeurzen* te vervangen door *studieleeningen*, waarbij deze later als blijk van solidariteit zouden dienen terugbetaald te worden. Hij was ook van mening dat, hoewel vele landen het stelsel wel hebben ingevoerd, de numerus clausus in onze kotreinen niet van kracht diende te worden. Het was inteedgeel de selektie in het middelbaar onderwijs die strenger zou moeten geschieden.

Einde van de eerste ronde, ware het niet dat zich in het vragenronde nog een hettige discussie ontpoonde rondom het begrip "verzuiling". Eyskens had achter een stellingname van Kuypers voor de ophanging van de verzuiling in het onderwijs een aanval op het katholiek onderwijs vermoed. Dit leverde hem woedende replieken op, vooral van Tobback.

Scherpenheuvel

Tijd dan om de volmachten in het strijdperk te gooien. De eerste ronde leek echter niet iets te lang geduurd te hebben, want de beperkte tijd die nog restte, noopte de deelnemers slechts tot een summier herhaling van de langzaam overbekende standpunten.

De meerderheid argumenteerde dat de *biezondere* machten (geen volmachten) vereist zijn vanwege de al te trage parlementaire werkingsprocedures, wat belette snel en adequaat te reageren op de crisistandigheden op te treden. Het werkkritiek van de *biezondere* kamercommissie die het ontwerp op de *biezondere* machten diende te bespreken (van januari tot Pasen) illustreerde dit reeds op voldoende wijze. Bovendien worden de machten slechts voor een beperkt deel van de problemen in dit vaderland toegekend en blijft de controle op de werkzaamheden van de regering gewaarborgd door de voorzitters van Kamer en Senaat, de Raad van State, en het parlement zelf.

Tobback vroeg zich af waarom de regering tijdens de vorige legislatuur eigenlijk *biezondere* machten gevraagd had. Het enige "resultaat" dat werd bereikt, was een verdubbeling van het overheidstekort en het konstant houden van de werkloosheid. En hoe zat het nu met die tunnel van Martens? Twee derde van de weg afgelegd, vier vijfde of gewoon ingestort? Het zag er volgens hem immers naar uit dat de regering zelf totaal niet wist waar en hoe diende bezuinigd om het overheidstekort te saneren, de belangrijkste doelstelling van Martens VI. Het leek er dan ook op dat de regering met twee rechterschoenen naar Scherpenheuvel wilde trekken (gelacht), want tegelijk fiscale lasten verminderen en inleveringen vermijden, daar geloofde hij niet in.

Hierna kwam Willy Kuypers nog op de proppen met (zoals gewoonlijk) een uitgebreide redevoering, die bij momenten wel niet zake deed, maar nogal doolfeerd was en dus veel applaus oogstte. Hij vroeg zich af of de regering niet beter eerst zou kijken wie eigenlijk de inefficiënte werking veroorzaakte in plaats van de traagheid van de parlementaire procedure aan te klagen. In dit verband werd ondermeer gewezen op de half afgewerkte staatshervorming, de politisering van allerlei topfuncties, de verzuiling (nogmaals), en de uiterst gebrekkige controle van het Rekenhof op de uitvoering van de begrotingen van de voorbije jaren.

Het bleek de apotheose te zijn van een uitstekend debat dat zoals steeds over geen enkel thema uitsluitend had verschaft, maar dat voor een volle zaal een bijwijlen meesterlijk steekspel had laten zien. Aangezien de meesten wellicht voor dit soort showmanship naar de Grote Aula gekomen waren, was het geen wonder dat Gui Polspoel hierna dan ook vlug het sein gaf tot ophoepelen. Het handschudden achter de tafel kon beginnen. Het handenvrijen van de organisatoren ook.

Bart Deelen

In het eerste deel van het twee rondes durende woordenspel mochten de deelnemers alleen universitaire problematiek aanreken. Denys — vervanging van de ziek gemiddelde Annemie Neys — mocht de eerste stappen zetten, doch ver waagde hij zich niet op het gladde ijs. Het ging van "selektief examen" naar "selektieve aanbeveling" tussen de eerste en tweede kan, om alzo de numerus clausus te omzeilen.

Willy Kuypers had duidelijk meer vaste grond onder de voeten. De eerste aanval van de avond kwam van hem. Hij hekelde het gebrek aan een onderwijsvisie op lange termijn, en het gebrek aan samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten. Bovendien was het hem niet duidelijk waarom de regering op dat enorme pakket dat ze zal moeten gaan bezuinigen nu juist een half miljard bij de studenten moest gaan halen. Dat bedrag kon volgens hem makkelijk elders gehaald worden. Hij pleitte er in dat verband voor het inschrijvingsgeld te differentiëren naargelang de kost van de student.

Tobback, als volgende in de rij, zei dat de regering er fout aan deed de universitaire politiek tot het domein van de bezuinigingen te rekenen. Al jaren wordt een fundamentele discussie over de universitaire expansie beloofd, maar het enige dat wordt gedaan, is inkrimping, zo betoogde het SP-boegbeeld. Hij wenste wel dat de universiteit zich in haar klaagzang

Zoals vorige week aangekondigd hield het Vlaams Rechtsgevoel haar referendum waarbij voor of tegen de nieuwe overkoeping van ASR-KrUL diende gekozen te worden.

Voor een nieuwe overkoeping ... 73% (224)
Tegen 22% (66)
Onthouding 5% (16)

Er stonden 306 studenten van de 2600. Het VRG-praesidium sluit zich aan bij de uitslag van het referendum, en zal dus dapper gaan verzoenen.

Laag water te Heverlee

Referendum Ingenieurs

VTK — Zoals vorige week in dit blad te lezen was, heeft VTK maandag 10 en dinsdag 11 februari een referendum georganiseerd. De bedoeling was om te peilen naar de mening van de ingenieursstudenten in verband met de verzoening ASR-KrUL, over de vraag of VTK standpunten mag innemen in zaken die niet studentgericht zijn, en ook over de (on)bekendheid van het Stuc.

Het praesidium van VTK wou door middel van een ruim referendum kijken of de ingenieursstudenten het al dan niet nuttig vonden om VTK in de nieuwe koepel te laten toetreden. Deze werkwijze om dadelijk de studenten te raadplegen werd gekozen om de tijdsopleving procedure met de externe tk-rade, dit is de vergadering van het praesidium met alle jaar- en departementverantwoordelijken, niet te moeten gebruiken wegens tijdsgebrek.

De vraag naar het al dan niet innemen van standpunten in niet-studentgerichte zaken is afkomstig van een vorige algemene vergadering. Daar stonden nauwelijks 93 aanwezigen over deze vraag. Deze opkomst werd te klein geacht om representatief te zijn voor de gehele fakulteit. Bovendien werd er naar aanleiding van de drukte rond het Stuc en de programmatie louter informatief gepeld naar de bekendheid en de interesses van dit cultureelcentrum.

Zeer lage opkomst

Het doel van dit evenement werd zekere: niet bereikt. Enkel een zeer klein deel van de ingenieursstudenten kwam opdagen, dit ondanks aankondigingen in de jaren, bekendmaking in het weeklijks informatiebladje *het bak-ske*, en een aankondiging in het vorige nummer van Veto.

Zullen zijn die het praesidium zal trekken uit heel deze zaak. Zullen zij de resultaten (zie kaartje) laten gelden? Wat betreft de verzoening ASR-KrUL waarschijnlijk wel, daarvoor dringt de tijd. Wat betreft het innemen van standpunten waarschijnlijk niet. De vraag die zich dan opdringt, is wanneer en op welke manier er wel kan gepeld worden naar de mening van de ingenieursstudent. Misschien zit er niets anders op dan zo'n referendum te koppelen aan een

kursusverkoop, één van de weinige activiteiten van VTK die tegenwoordig nogal wat volk trekken.

Over de gevolgen van heel deze zaak, zal er binnen VTK waarschijnlijk nog heel wat te doen zijn. Daarvoor wordt u verwezen naar volgende edities van dit blad. Bruno Peeters

Uitslag 63 deelnemers

	standpunten	ASR KrUL
ja	19	53
neen	39	7
onth.	5	3

Geschiedkundigen slikken

HISTORIA — Tot spijt van wie 't benijdt, gebeurt er nog wel degelijk iets in Leuven. Akties tegen de regeringsmaatregelen van Martens VI, stuurgroepen waar de stuc-ken van af vliegen, én... een verzoeningspoging. De Historische kring heeft over dat aatste op de jongste praesidiumvergadering een beslissing genomen. Een belangrijke beslissing, want Historia was al over een paar verzoeningsvoorstellen gevallen; voorstellen die "misschien wel mooie compromissen zijn, maar een efficiënte werking totaal onmogelijk maken."

Het verkiezen van de vrijgesteldel is Jaar één van. Waarom deze laten verkiezen via die omslachtige procedure van 1) voorstellen op AV, 2) bepalen van kringstandpunt en 3) verkiezing op AV? De verzoeners voegden eraan toe dat elke AV open is en dat meerdere mensen per kring welkom zijn. Goed zo, maar waarom dan niet expliciet stimuleren of zelfs verplichten? En dan, de stemmingsprocedure. De onverbiddelijke zoeners hebben de volgende worst gedraaid: normaal werken de raden met een gewone

meerderheid, en in "gevoelige kwesties" (zoals dat heet) kunnen de kringen met die gewone meerderheid een 2/3 eisen. De Historische Kring zucht!

Zou het niet eenvoudiger en efficiënter zijn om een 60% te vragen voor alles? Niet omdat wij geen standpunten hebben, maar 60% is gemakkelijk te bereiken in de meeste gevallen. En als ze niet behaald wordt, zijn het sowieso "gevoelige materies"; en dan is het beter geen eenheidsstandpunt in te nemen. Wij willen geen tweede splitsing!

Bittere pillen waren dat voor de Historische Kring. Maar Historia is een brave patiënt, en slikt.

Wij treden dus toe, al is het niet zonder enige arwaan. En we roepen alle kringen dan ook op om die omslachtige stemmingsprocedure tenminste als vertragingmaneuver al uit te schakelen, door bij elke praesidiumbeslissing meteen te bepalen of het gaat over een "gevoelige" kwestie of niet. A.u.b., zoeners, gun Historia dit zoethoedertje!

Annemie Pijcke en Dirk Van Boxem

LOUVAIN-LA-NEUVE

In januari ligt Louvain-la-Neuve plat. De studenten zitten in die maand in volle examenperiode, en aangezien in Louvain-la-Neuve de bevolking praktisch uit niets anders dan studenten bestaat, is er in die periode bitter weinig te beleven in de stad.

Veto ging in die periode nieuwsgierig een kijkje nemen bij "onze Waalse broeders". Hoe funktioneert die universiteit daar eigenlijk? Hoe is het studentenleven er georganiseerd en wat is er geworden van de stad die speciaal voor de Université Catholique de Louvain-la-Neuve opgericht werd? Allemaal vragen waar wij mee naar ginder trokken.

Om dan nog maar te zwijgen van het fenomeen Oruba: het meisje dat vorig jaar in mei een gewaagde speech hield ter gelegenheid van het pausbezoek. En nog zo iets: de fameuze boedelscheiding tussen de KUL en de UCL en de perikelen die dat meebracht voor de bibliotheken van de beide universiteiten...

In het centrum van Louvain-la-Neuve hangt een reusachtige muurschildering: ze illustreert de eeuwenoude geschiedenis van de Alma Mater, van de oprichting van de universiteit in Leuven tot de stichting van de stad Louvain-la-Neuve in 1971. In Louvain-la-Neuve zelf ontbreekt elke geschiedenis: de hele stad is als het ware één ontwerp, een *new-town*, een uniek exemplaar in België. De muurschildering presenteert (ironisch of patetisch?) de geschiedenis in archiefvorm: leesbaar en direct, maar niet tastbaar.

Toen in Leuven "Walen buiten!" werd geroepen had dat verschillende gevolgen. Eén ervan was de oprichting van de UCL (Université Catholique de Louvain) en de bouw van een nieuwe stad die deze universiteit moest herbergen.

Herbergen is veel gezegd: LLN is praktisch niets anders dan haar universiteit. Nagenoeg 80% van de bevolking bestaat uit studenten. In het weekend is de stad leeg: geen studenten, geen leven. En bovendien is het hele grondgebied van Louvain-la-Neuve eigendom van de UCL. Particulieren die in Louvain-la-Neuve een huis willen bouwen, kunnen hun grond zelfs niet kopen: de universiteit staat haar grond slechts af voor maximaal 99 jaar. Daarna keert alles in de moederschoot terug: de grond en de bouwwerken die erop staan.

Vriendelijk

In feite is Louvain-la-Neuve ook geen echte stad: administratief is het een aanhangsel van Ottignies, even ten zuiden van Waver. Maar verder staat het volkomen autonoom: op de plaats waar nu Louvain-la-Neuve ligt kon men in de jaren 60 enkel landbouwgrond ontdekken.

Louvain-la-Neuve, New Town Poging tot stad

In 1970 werd het stedenbouwkundig plan goedgekeurd. Het was een mooi werkstukje: een poging om de mislukkingen van de moderne stedenbouw met haar hoogbouwtorens in het groen te boven te komen. Louvain-la-Neuve moest kleinschaliger opgevat worden, met pleintjes en straatjes en met baksteen in plaats van beton. Zo simpel was dat.

Eerste opvallend kenmerk: Louvain-la-Neuve werd een *voetgangerstad*. Autoverkeer en voetgangersverkeer werden van mekaar gescheiden in het kader van de gedachte dat het binnenstedelijk autoverkeer het probleem was van de moderne stad (een gedachte die inmiddels weer naar het rijk der fabels verwezen is).

Hoe dan ook: met Louvain-la-Neuve beoogde men in de eerste plaats een *vriendelijke stad*; een begrijpelijke reactie na het failliet van de functionalistische stedenbouw, die woonzones en werkkzones fysiek scheidde en verbond met stedelijke autosnelwegen.

Mooi plan, saai stad

De realisatie van het stadje moest echter gebeuren binnen een strikte reglementering. "Als we de organisatie van de stad niet in strikte banen leiden, dan zullen we er nooit in slagen ons doel (een vriendelijke, kleinschalige stad) te bereiken", zo moet de redenering ongeveer geweest zijn. Daarom berust de stedenbouwkundige

zin dat alles onderworpen werd aan een finaal doel).

Maar Louvain-la-Neuve is wel een *aandoenlijke stad*: aandoenlijke baksteengevelletjes, aandoenlijk krampachtig op 'menselijke schaal' gebouwd, met aandoenlijke pogingen om wat kleur en variatie in de stad aan te brengen (zoals de muurschildering).

En één ding staat vast: deze aandoenlijke stad zal zijn ontwerper overleven, zonder ooit een echte stad te worden. Zolang het irrationele in de kelder gevangen zit, blijft Louvain-la-Neuve een *konstrukt*, slachtoffer van de gedachte dat het mogelijk is een 'leefbare stad' te bouwen.

Didier Wijnants

De anglofiele verzoening Belgian unanimity

Als we de parking van Louvain-la-Neuve verlaten voor de aange- name autovrije straten, springt één trend onmiddellijk in het oog: de opmars van de engelstaligheid. Een telefooncentrum heet *Callme*, een reisburo noemt zich *Travel*, een platenhandel *Caroline music*, een pub *Le Green* en een eethuis zelfs *Breakfast in America*. Met enige ironie denk ik aan *Flanders technology* waarvan tegenwoordig al sommige items behandeld worden in *papers* en waaruit dan — dankzij de *feedback* van de prof — bepaalde *topics* geïsoleerd worden en in een *data base* verwerkt. Waar is de tijd dat de *Walen buiten* moesten om *Leuven Vlaams* te laten worden?

Is het dan nog slechts in Voeren dat er ruzie bestaat in welke taal de koeien dienen gemolken te worden (of de gelovigen de communie mogen ontvangen?). Zijn we uiteindelijk toch bezig die *vieilles digues digues entre Flamands et Wallons* te slopen, die dat *Belle gigue gigue* al zo lang verdeeld houden? En zal onze nationale eenheid uiteindelijk niet in het *Duits* gerealiseerd worden — zoals sommige kollaborateurs een moment gedacht hebben — maar in het *Engels*?

En verder: moeten we dan de Walen maar terughalen naar Leuven en Louvain-la-Neuve als een spookstad prijsgeven aan de gieren en aan de avonturen van Lucky Luke?

Ik weet het allemaal niet meer zo goed, maar ben nu alleszins weer fier op de heldere kijk die de radicale studentenbeweging al in het magische (en verguisde) jaar 1968 op de zaak had: *De Vlaamse Leuven* vervangen door *We shall overcome* en *Walen buiten* door *Bourgeois buiten*.

Misschien een les voor de studentenbeweging vandaag: de *filis-à-papa's* zijn geen franskiljons meer, maar anglofielen en hun strijdmiddelen bestaan niet uit een *taal* — maar uit een *kultuurimperialisme*. Het *kultuurimperialisme* dat met de computer in de hand en de informatika in het vaandel geheel ons akademisch denken wil herleiden tot goedkope schema's die niet langer in het Frans of in het Vlaams, en zelfs niet in het Engels kunnen gekonsumeerd worden, maar gerecentreerd zijn tot het elementaire van het elementaire, tot *Basic*.

Eddy Daniels

Alles is rustig in Louvain-la-Neuve

De rustige wandelaar, die door Louvain-la-Neuve kuiert, stelt op zijn doortocht een merkwaardig feit vast. Er patrouilleren geen politie-agenten in LLN; veel zouden die er ook niet te doen hebben; er zijn geen zebra's op de weg waar je kan naast lopen; er zijn geen verkeerslichten en er is geen eenrichtingsverkeer, fenomenen waar Leuvense studenten wel mee geconfronteerd worden. In LLN bewegen enkel kinderkoetsen zich op wielen voort, dan nog voortgestuwd door voertuigen. Niets dus om politieagenten een dag lang aan het werk te zetten.

Ook ontbreekt er in LLN een affektie voor betogingen; niemand komt er op straat om te manifesteren tegen het een of het ander. Er zijn geen 'linksen' en 'rechtse' die er jaarlijks een rituele paringsdans uitvoeren, begeleid door het zwarte orkest van de rijkswacht. Er wordt niet gestreden in de straten. Een rijkswachter verveelt er zich gewoon dood.

De enige strijd wordt er gevoerd tussen studentenverenigingen die na het nuttigen van een paar pinten of na enkele ad fundums met pisang op de vuist gaan om het overzicht van deze over gene volksgroep of fakulteit te bewijzen. Maar deze strijdaferelen worden vlug beslecht door de eigen kollega's. Een officiële ordehandhaver zou hier de folklore komen verstoren.

Is er dan werkelijk geen 'flik' te bekennen in LLN? Toen wij er waren niet. Wel hebben

we een klein buroke, met twee tafels, enkele stoelen, een fiets en een schoolbord opgemerkt. Op de deur hing de 'kantooruren': uit: van 14 tot 16 uur open. We waren er om 17 uur: voor onze problemen hadden we,

desgevallend, moeten telefoneren naar Waver: we hebben niet onderzocht op hoeveel tijd (uren, minuten, seconden) zij in LLN kunnen geraken.

Filip Huyzenruyt

Op kooperventocht

Duc en Cidec. Het zegt u waarschijnlijk niets. Voor de studenten in Louvain-la-Neuve gaat het hier om onmisbare elementen in het dagelijkse leven. Als wij u nu zeggen dat Duc staat voor Distribution universitaire ciaco, een tegenhanger van onze Acco, en Cidec de naam is van het enige succesvolle grootwarenhuis in LLN, en ook een kooperventocht, weet u al heel wat meer. Wij spraken in beide winkels met een verantwoordelijke.

Van buiten ziet het eruit als een doodgewoon grootwarenhuis. Ook van binnen lijkt alles eender. Tot men merkt dat er voor elk product twee prijzen staan aangeduid. Een voor leden en een voor niet-leden. De nieuwsgierigheid is gewekt en wij op zoek naar de gerant. Bruno Contempré, geen student maar vaste werknemer in de Cidec (voor wat dat staat konden wij niet

achterhalen), gaf ons wat meer uitleg.

Deze kooperventocht is een tiental jaren geleden ontstaan. Eerst zeer kleinschalig met enkel elementaire voedingswaren (melk, eieren, boter, enzovoort), is het later uitgebreid tot een heus grootwarenhuis met alle mogelijke eet- en drinkbare goederen. Met die uitbouw was wel enig geluk gemeed. Aangezien er in LLN nog geen echt grootwarenhuis bestond en er dus een gat in de markt was, heeft men het risico maar genomen. En met succes. Cidec telt nu ongeveer 4000 leden (een lidkaart is voor het leven en kost 100 frank), en er zijn 5 vaste personeelsleden en een twaalftal jobstudenten werkzaam. De samenstelling van de beheerraad is ook een gekke bedoening. Het zijn geen studenten die zich ermee bezig houden maar zogenaamde "sponsors", mensen die als soort van vrijetijdsofstelling in de beheerraad zeten.

Liever kwaliteit

Enkele jaren geleden verscheen er dan toch eer kaper op de kust. Een grootwarenhuisketen met ook enkele vestingen in Leuven, bekend voor zijn goedkope producten van soms bedenkelijke

kwaliteit. In LLN betekende dit toch geen echte bedreiging voor Cidec. Dit nieuwe grootwarenhuis is wel goedkoper maar de studenten hebben liever wat betere kwaliteit. Zoals Contempré stelde: "Niet om het even wie studeert in LLN, de studenten hier hebben veel geld."

En dat bleek te kloppen. Toen wij later enige studenten, die net inkopen in Cidec hadden gedaan, interviewden, leek het wel alsof zij allemaal hetzelfde zinnetje van buiten hadden geleerd: "het is er niet zo goedkoop, maar de kwaliteit is er goed en er is veel keuze".

Kursussen

Tot zover Cidec. De volgende, en laatste halte van onze kooperventocht is Duc, Distribution universitaire ciaco. Deze winkel is de Waalse tegenhanger van onze Acco. Een vijftal jaar geleden is Duc ontstaan uit de kursusediensten van twee fakulteiten, landbouw en politieke en economische wetenschappen (Agro en Espô). Nu zijn een zestal kringen in het initiatief betrokken: landbouw, politieke en economische wetenschappen, sportkultuur, psychologie, biologie en veertien. Lang niet alle kringen en fakulteiten dus. Er zijn echter ook kringen zoals die van rechten en de ingenieurs die alles op eigen houtje doen. Verschillend met Cidec is wel dat de studenten hier in de Duc alles zelf doen. Ook in de beheerraad zitten studenten, als afgevaardigden van de verschillende kringen. Het systeem van de lidmaatschappen is ons nog niet helemaal duidelijk. Naast een kringlidkaart (tussen 250 en 500 frank) zou men ook een Duc-lidkaart moeten hebben.

Bijna alle profitten van de desbetreffende fakulteiten laten hun kursussen bij Duc drukken en verkopen. Opvallend is ook dat geen enkele prof hiervoor auteursrechten uitbetaald krijgt. Er is gewoon geen geld voor.

Waar eten wij?

En derde luik in onze kooperventocht had het bezoek aan een Alma van ginder moeten zijn. Zoals blijkt echter niet te bestaan. Het is wel geprobeerd maar het bleek niet echt aan te slaan. Een ander is wel te verklaren door het feit dat de studenten liever zelf hun potje koken. Dit heeft op zijn beurt dan weer te maken met de manier van kotbewoning aldaar, de zogenaamde kot-à-projets, waarover elders meer.

Als besluit kunnen wij stellen dat LLN alhoewel het andere vormen kent van studentendienstenverlening (Cidec) toch niet valt te vergelijken met Leuven waar zowel Acco als Alma veel directschaliger te werk gaan, al heeft dat niet direct een voordeel te zijn...

Jan Huyse

Ondanks een ku Niet alle p

Twee toespraken, gericht tot de paus tijdens zijn bezoek aan ons land, haalden de wereldpers. Het was typerend dat beide afkomstig waren uit de sinds 1968 uit mekaar gegroeide katholieke Alma Maters. Het was nog typerender dat het in Leuven de rektor was die voor sensatie zorgde, in Louvain-la-Neuve een studente: in Leuven is het een automatische verworvenheid dat vanuit studentenhoek controverse klemtonen kunnen gelegd worden; de speech van Els Gryson bevatte daarom eigenlijk niets onverwachts en raakte een beetje in de verdrinking tegenover het pleidooi van rektor De Somer; een rektor die de universitaire autonomie zo scherp verdedigde dat hij daarbij niet aarzeldte de geladen term *vrij onderzoek* in de mond te nemen. Aan de UCL gebeurde precies het omgekeerde: rektor Massaux offerde er de academische vrijheid expliciet op het altaar van de *uiteindelijke trouw aan het leerzegg*; maar hij kreeg af te rekenen met een freel meisje dat voor de TV-kamera's stond te trillen als een espenblad, maar moedig tema's te berde bracht als *afektiviteitsbeleving* van jongeren, *bevrijdingsteologie* en *engagement tegen racisme*. Terwijl Massaux lijke werd, stond een bende schreeuwelijken — dezelfde als daarvoor in Leuven, zo zou blijken — Véronique Oruba uit te jowen. Waarop zij dan maar het taboe doorbrak en met een *Merci l'Opus Dei* in één klap de systematische stemmingmakerij rond de pausreizen met de vinger wees.

Op zich was dat een historisch feit en — merkwaardig genoeg — zij werd ervoor beloofd met een kus op het voorhoofd van de Heilige Vader himself (de man heeft geen slechte smaak). Veto sprak met dit wereldwonder, en met haar kompanen, Olivier Van Cauwelaert, haar opvol-

Het studentenblad Le Redouté

Ook Louvain-la-Neuve heeft zijn studentenblad, *Le Redouté*. Zoals *Veto* behoort *Le Redouté* tot de overkoeping (AGL aldaar genoemd) Tegelijk met het ontstaan van de Waalse universiteit zag dit blad zijn levenslicht.

Gedurende al die jaren heeft de naam van het studentenblad verschillende wijzigingen ondergaan: een konstante bij het kiezen van die naam is het zoeken naar een woordspeling. Enkele jaren geleden heette het blad *La Flaque*, een allusie op het meertje (lac) dat 12 miljoen heeft gekost en voor een deel met geld van de AGL betaald werd. Sinds dit akademiejaar heet het *Le Redouté*. Enerzijds genoemd naar de straat (rue Redouté) waar de AGL een onderkomen heeft en anderzijds zinspeling op "quelque chose qu'on redoute": iets waarvan men niet zeker is er waarvoor men bange voorvoelens heeft.

Le Soir

Le Redouté verschijnt wekelijks en wordt uitgegeven door de Comedia (Commission des Medias). De Comedia is één van de vijf commissies van de AGL en houdt zich bezig met het doorspelen van alle informatie omtrent sociale, culturele en pedagogische problemen. Men wil ook informeren over actuele gebeurtenissen, voor zover die de studenten zouden kunnen aanbelangen. Zo wil men de studenten sensibiliseren voor de daling van de beurzen, maar dat interesseert de studenten niet; hun vader of moeder betalen toch... Met deze doelstellingen voor ogen treedt *Le Redouté* op als spreekbuis van de AGL. Naast *Le Redouté* houdt de Comedia zich ook bezig met het ontwerpen van affiches en brochures voor studentenverenigingen.

Ook al maakt *Le Redouté* deel uit van de AGL, toch wil dit niet zeggen dat men geen kritiek mag uiten op de AGL, want censuur bestaat er niet. Niettegenstaande is er een tendens naar onafhankelijkheid aanwezig. Het is de verantwoordelijke uitgever, Isabelle Porton, die er naar streeft om een onafhankelijke positie in te nemen. Dit jaar is dat nog niet haalbaar, omdat men er binnen de AGL niet zo happig op is. Zo was er sprake van een samenwerking met de franstalige

krant *Le Soir*, die onder andere zou zorgen voor artikelen en nationale en internationale reclame-advertenties. Het project is echter uitgesteld tot volgend jaar. Het voorbeeld waarnaar men zich richt is het tijdschrift *Oxygène*, een blad dat, dankzij de advertenties, volledig zichzelf bedruipt en haar oplage op een paar jaren heeft zien stijgen van 5000 naar 50.000 exemplaren (het wordt gratis verspreid en kent in Wallonië een groot succes).

Gratis

Le Redouté heeft een oplage tussen de 4000 en 5000 exemplaren. Over de leesdichtheid maakt men zich niet te veel illusies. Ook in LLN stelt men een mentaliteitsverandering van de studenten vast. De student wordt/is een individualistisch specimen die weinig interesse betoont voor zaken die hem niet aanbelangen. De AGL is bij de Waalse studenten bijna niet bekend en *Le Redouté*, als spreekbuis van de AGL, evenmin. Voor de studenten is hun eigen kringblaadje belangrijker dan *Le Redouté*.

Net als *Veto* wordt *Le Redouté* gratis verspreid. Een uitzondering wordt gemaakt voor speciale nummers: in januari werd er een "Redouté spécial" uitgebracht naar aanleiding van de eksamens; hier moest men voor betalen.

De verspreiding van *Le Redouté* gebeurt via verschillende kanalen: de hand-aan-hand bedeling is de meest efficiënte manier (het blad wordt dan in de straten uitgedeeld). Andere kanalen zijn de kolportaties in kafes, kringgelegenheden, winkels (Duc, Cidec,...) en in mindere mate in de fakulteiten.

Een probleem bij *Le Redouté* is het aantal medewerkers. Bij het begin van het jaar geven heel wat studenten zich op als potentiële medewerkers, maar als het erop aankomt, blijven er nog maar een paar mensen over (de verantwoordelijke uitgever en desnoods enkele verkochte Redouté-fans). Nochtans kan iedere student deel uitmaken van de redactie of een artikel schrijven. Dit evel kan volgens Isabelle Porton opgelost worden door de mensen te betalen, maar dat geld is niet voorradig.

Financieel gezien steunt *Le Redouté* op twee pijlers: de subsidies van de AGL en de reclame-

inkomsten. Het jaarlijks budget van het studentenblad ligt rond de 450.000 fr. Dit bedrag kan in twee delen gesplitst worden. Aan de ene kant zijn er de drukkerijkosten (320.000 fr.); hieronder valt ook het drukwerk van affiches en brochures van Comedia. Aan de andere kant is er een bedrag van 120.000 fr, nodig voor de betaling van jobstudenten: dit zijn plooiers, tekenaars, bedelers en eventueel de typisten. Voor die 120.000 fr zorgen de advertenties.

Misschien nog één détail. In *Le Redouté* zal men nooit reclame vinden van de boekhandel Cabay. In LLN bestaat er immers de Ciaco, ontstaan onder impuls van de studenten, een kooperventocht vergelijkbaar met Acco. Bij Ciaco wordt ook *Le Redouté* gedrukt, ook al kan er op andere plaatsen goedkoper gedrukt worden...

Marc Heeren

Kots à projets

Op kot zitten in Louvain-la-Neuve is niet helemaal hetzelfde als in Leuven. Men kan gewoon een kamer huren en lekker Einzelganger spelen. Maar het kan ook anders. Er zijn een honderdtal koten (vier tot tien man elk) waar men gedurende een heel studiejaar werkt aan een project: de zogenaamde Kots à Projets. Om in zo'n kot binnen te geraken moet men op voorhand een aanvraag richten tot het kot van uw keuze. Als eerstejaars moet je geen adrebben voorleggen en geraak je meestal wel ergens binnen. Indien je echter het jaar voordien al meegewerkt hebt op zo'n kot, moet je voldoende blijken van inzet en interesse getoond hebben het jaar voordien om opnieuw in zo'n kot binnen te geraken.

Je werkt niet alleen tesamen aan een of ander project maar je eet ook samen, enzovoort. Uit de lijst van kots à projets selecteerden wij voor u enkele voorbeelden: Babykot (werken met kinderen), Tabac t'abat kot (anti-tabak campagne), Kot jonglerie, Kot prison (hulp aan gevangenen die studeren), Kot relais job (werkt samen met de jobdiest), Polska kot (solidariteit met Polen), enzovoort enzovoort.

Jan Huyse

Uit de speech van Olivier Van Cauwelaert tijdens de pausroosterfeest van de UCL,

s van de paus

problemen opgelost

ger als preses van de overkoepelende AGL (Association Générale de Louvain-la-Neuve) en Philippe Dewaele, verantwoordelijke voor de cultuurwerking aldaar.

Geen spreekrecht

Veto: *Jouw speech was niet de officieel goedgekeurde tekst. Waarom zo'n komplot?*

Véronique: «Het is hier aan de UCL helemaal niet gebruikelijk dat studentenafgevaardigden bij belangrijke gelegenheden spreekrecht hebben. Wij dringen al jaren aan op een studentenspeech bij de opening van het academisch jaar, maar we worden altijd weer wandelen gestuurd.»

Olivier: «We krijgen nu eindelijk spreekrecht bij het Patroonsfeest. De mediabelangstelling is dan wel niet zo groot, maar het is een eerste stap.»

Véronique: «Aanvankelijk weigerde de rektor zelfs bij het pausbezoek een studententoespraak. Toen werd er vanuit Rome aangedrongen om jongeren en vrouwen aan het woord te laten. Toevallig was ik als meisje preses, en ik ben dan nog van Poolse afkomst. En er waren de berichten uit Leuven, de vanzelfsprekendheid van de speech van Els Gryson. De UCL kon toen niet meer ten achter blijven.»

Veto: *Hoe kwam de tekst dan tot stand?*

Véronique: «Een lijdensweg! Eerst kreeg ik een mooie academische tekst voorgeschoteld, opgesteld door een studente, waarin ik mij als persoon helemaal niet kon herkennen. Ik drong dan aan op vergaderingen met studentenafgevaardigden om de ideeën samen te brengen die bij de studenten zelf leven. Dat werd natuurlijk een touwtrekkerij: PSC-ers die niets over affectieve problemen erin wilden, PRL-ers die niets van bevrijdingsteologie wilden weten enzovoort. Daaruit kwam dan een nietszeggende tekst tot stand waar de rektor dan nog met een rode stift doorheen ging. En die tekst werd buiten mijn medeweten ook nog eens doorgespeeld aan de pers en op voorhand gepubliceerd. Dat laatste deed voor mij de deur dicht. Ik heb dan mijn eigen tekst geschreven — de avond voor de toespraak nog alle kranten doorgenomen met alle uitspraken van de paus de voorgaande dagen — en daarin zegde ik wat ik vond dat er moest gezegd worden.»

Olivier: «Het is triestig dat Véronique dat zo

heeft moeten doen, maar zij had geen andere keuze.»

Véronique: «Dat ik dit van plan was lekte dan ook nog uit. Vlak voor het bezoek schreven dertig studenten een brief om het rektorat te verwittigen. Dan ben ik verplicht geweest te liegen en te zeggen dat daar niets van aan was. Maar nog vlak voor ik het podium opging, wilde men mijn papieren controleren. Ik had echter de officiële tekst bij, Philippe had de eigenlijke toespraak.»

Philippe: «En die moest ik dan stiekem doorspelen op het allerlaatste moment.»

Restauratieve trend?

Veto: *Het sloeg dan ook in als een bom.*

Véronique: «Natuurlijk. Maar de reacties achteraf waren zeer positief, zowel bij de meerderheid van de studenten als bij vele professoren. En ik heb bedankbrieven gekregen uit de hele wereld. De enige die echt woedend was, was de rektor.»

Veto: *Hij sprak van "verraad".*

Olivier: «Dat is onzin. Hij liet Véronique geen keuze.»

Véronique: «Ja, en dan zijn er geruchten geweest dat hij me van de universiteit wilde verwijderen. Via een bisschop is in Rome ter ore gekomen en van daaruit is hem te verstaan gegeven dat ze daar niet mee opgezet waren.»

Veto: *Je kloeg bij het gejuw Opus Dei aan. Hoe sterk zijn die hier eigenlijk? Wij kregen plots de indruk van een UCL in restauratieve greep.*

Olivier: «Dat is zeker overdreven. De meerderheid van de studenten hier is duidelijk kritisch. Maar Opus Dei stookt wel en wordt daarbij financieel gesteund door de overheid van de UCL.»

Philippe: «Ze werken heel obscuur, tonen zich niet openlijk. Zo organiseren ze een peperdure voorbereidingskursus voor eerste kanners: ze spelen in op de angst van ouders die denken dat de UCL een groot bordel is; ze opereren dan ook onder een andere naam. Vanuit die propedeuse kruteren ze mensen voor een paar gesloten huizen.»

Véronique: «Op de voorbereidingskursus nodigen ze officiële academische verantwoordelijken uit: de vice-rektor, de administrateur-generaal,

Dit is ze dus: het meisje van de teevee, de lieveling van de paus, Véronique Oruba, die ter gelegenheid van het pausbezoek krasse taal sprak en daarmee de wereldpers haalde. (foto Veto)

sommige dekanen, een aantal professoren.»

Olivier: «Ze richten zich ook nooit naar de massa, maar naar een elite.»

Philippe: «In de jaren zoeken ze systematisch naar studenten met zeer hoge cijfers. Met hen trachten ze dan bijvoorbeeld de kringwerking uit te hollen.»

Veto: *Hoezo?*

Philippe (lacht): «Ze willen dan alleen nog maar intellectuele activiteiten hebben.»

Véronique: «Tenminste, wat zij "intellectuele activiteiten" noemen.»

Philippe: «Maar je mag hun invloed bij de studenten toch niet overschatten. Zij zijn trouwens niet de enigen hier met sekte-allures. Er is ook de charismatische beweging. Die lopen regelmatig te zingen en te dansen in de straten.»

Olivier: «Maar globaal blijft de studentenbeweging progressief. Er is een tijd een inzinking geweest, waarbij elke kring zich op zichzelf terugplooidde en centrale werking niet meer nuttig achtte. Nu keert die trend zich weer en als het zo verder gaat dan zijn we binnen een tweetal

jaren doorheen de impasse. Alle problemen zijn natuurlijk niet opgelost, maar we zijn weer op de goede weg.»

Domme reproductie

Olivier: «De academische overheid beseft dat wel en krijgt daar schrik van. Symptomatisch is het feit dat er dit jaar voor het eerst een studentenspeech is op het Patroonsfeest.»

Veto: *Wat zul je er zeggen?*

Olivier (heftig): «Dat de profren niet moeten zeveren over apatische studenten. Het zijn zij die van de studenten bij de eksamens domme reproductie vragen. Zo kweken ze een sfeer van passiviteit en maatschappelijk vertaalt zich dat in onkritische, ongeëngageerde, a-politieke intellectuelen. Het kan de taak niet zijn van een universiteit slechts diploma's af te leveren. Een universiteit is meer dan dat, een universiteit moet een kritische geest uitdragen in een natie en dat kan niet als het onderwijs initiatief niet aanmoedigt.»

Veto: *Zo horen wij het graag.*

Eddy Daniels

Arm vaderland

«Welk een opvatting heeft de student van zijn vorming? Het lijkt er helaas op of het beeld dat professor Didier Van Hove ervan geeft nog steeds actueel is. Hij vergelijkt ons met konfituurpotten, leeg uiteraard, uitgesteld op een tafel, wachtend om gevuld te worden.»

«De student ziet zijn universitair leven als een reproductie met vaste aflossingstermijnen van het weten dat hem is verstrekt in de kursussen. Iedere gelegenheid om zijn blikveld te verruimen wordt gezien als een rem.»

«Is dat echt de roeping van een universiteit, een techniek overdragen, een 'weten' aan personen, zonder een bredere menselijke vorming op het oog te hebben?»

«Wij vrezen dat de universiteit, door in de verhouding onderwijzer-onderwezene dezelfde autoritaire organisatie te introduceren, die zij in eigen school toepast, de student slechts vormt om datzelfde schema te herhalen in zijn later beroepsleven.»

«Wij stellen in de schoot zelf van onze Alma Mater een politiek vast die meer ingegeven is door financiële eisen dan door pedagogische belangen of verlangens naar onderzoek.»

«De universiteit moet alles zetten op het menselijk potentieel dat zij bezit, zij moet zich richten op de studerende en zoekende jeugd.»

«De toekomst van de universiteit, dat is jongeren vormen, die bekwaam zijn om nieuwe projecten uit te werken, gebaseerd op een zekere etiek. Projecten namelijk die hen 'oelaten in alle vraagstukken van de ontwikkeling verschillende schema's uit te werken, schema's die de menselijke persoon respecteren en niet slechts modellen overnemen.»

«Als dat niet gebeurt, dan zal gebeuren wat professor Charles de Trooz vreest: "Een universitair leven is erger dan geen, het is schadelijk als het België slechts opzadelt met nog een creatuur, gewapend met certificaten, arm naar de geest, zwak van karakter, zonder enige ambitie dan zo vlug mogelijk zijn plaats te vinden in de zwerm van de bijenkorf van de middelmatigheid. Arm vaderland van morgen, als het slechts op zo'n sukkelars kan rekenen, zelfs al hebben die een diploma"».

Welaert, preses van de AGL, op het 5 februari 1986. (foto Veto)

Schuim zonder bier?

De studentenkultuur in Louvain-la-Neuve is officieel in handen van de COCU. Eigenlijk staat COCU voor *Commission Culturelle*, maar mijn *Petit Larousse* ziet dat anders. Achter COCU staat daar: *Mari trompé*, bedrogen echtgenoot. En wat had je gedacht: de Onvermijdelijke Ironie heeft ervoor gezorgd dat ook deze definitie klopt: de *Commission Culturelle* van LLN klaagt over het gebrek aan belangstelling voor wat ze organiseert, en voelt zich bedrogen of verlaten door haar publiek.

Alles is relatief natuurlijk: wat de COCU organiseert kan onmogelijk een massale belangstelling wekken. De gesubsidieerde studentenkultuur van LLN bestaat immers uit niet veel meer dan een handvol rock- of jazzconcertjes per semester. Die gaan door in een klein zaaltje voor zo'n 250 man, dat de sympathieke naam *L'Ecume*

des jours draagt (met een echo van Boris Vian).

Maar er blijkt dus veel te weinig belangstelling voor te bestaan, en de COCU zit wat dat betreft met de handen in het haar: "het grootste probleem voor ons is de mensen naar hier te lokken," aldus Philippe Dewaele, voorzitter van de COCU (en bloedbroeder van onze vriend Patrick Dewael?).

En waar vullen de LLN-ers dan wel hun avonden mee? In de plaatselijke cinema draaide in januari *Ran* van Kurosawa en *Annie Hall* van Woody Allen. Geen *Rambo* en geen *Rocky II* dus. Maar dat kan nog komen natuurlijk.

En verder is er in Louvain-la-Neuve een uitzonderlijk groot aanbod aan Hoge Cultuur: klassieke concerten, opera's van Haydn en Mozart, teater van Molière; het is er in overvloed. (DW)

Wat boeken lijden kunnen

Onze pare broeders

De heer Bruneel, hoofdbibliote-
karis van de UCL, is een vriende-
lijk man en is duidelijk ingenom-
men met de Leuvense belangstelling voor
"zijn" bibliotheek. Hij praat ook heel open
— in uitstekend Nederlands — over wat
Leuven en Louvain-la-Neuve zoveel ja-
ren verenigt en gescheiden houdt.

Bruneel: «Ja, na de gebeurtenissen van 1968
zaten wij natuurlijk met een echtscheiding op
basis van feiten, niet echt met wederzijdse
toestemming. Zoiets slaat wonden, doet rankune
ontstaan. *Il y avait de l'inquiétude des deux côtés*,
nietwaar?»

Veto: Was het trauma niet vooral groot in de
bibliotheek? Het uit mekaar rukken van zo'n
kollektie is niet niks.

Bruneel: «Inderdaad. Onze bibliotheek heeft al
veel geleden. In elk van beide wereldoorlogen een
brand en dan die splitsing. Voor een bibliotheek
zijn er aangenamer dingen. Maar het is gelukkig
nog goed afgehandeld.»

Boedelscheiding

Veto: Is de boedelscheiding geen tamelijk absurde
toestand geworden? Volgens pare en onpare
nummers, dat is in fette toech te gek.

Bruneel: «Zat er toen veel anders op? Overigens
mag je niet vergeten dat dit geen primair
kriterium was. Het eerste criterium bij de
verdeling was de wens van de schenker of van zijn
nazaten in geval van schenkingen, wat vrij veel
voorkwam.»

Veto: Was dat geen handige trauk? Ik kan me
voorstellen dat er meer schenkingen waren van
Franstalige bourgeoisiefamilies, dan van Vlaamse.

Bruneel: «Schenkingen kwamen niet allemaal uit
bourgeoisiefamilies. Ook van kloosters bijvoor-
beeld, of van steden. Daarbij werd het territoria-
liteitsbeginsel gerespekteerd. En er waren ook
Franstalige families die ondertussen Vlaams-
gezind waren geworden. Nee, dat verliep vrij
eerlijk. En er werd ook op gelet geen kollekties of
verzamelingen uit mekaar te rukken. En er waren
veel dubbels, en dan waren er helemaal geen
problemen. Maar natuurlijk, er was haast en om
maar een criterium te hebben stelde dan een
Vlaamse prof voor om bij betwistingen te
werken volgens paar en onpaar.»

Veto: Heette die prof Marc Eyskens?

Bruneel: «Dat weet ik niet, dat zou ik niet durven
zeggen.»

Veto: Er zouden ook professoren stiekem nummers
veranderd hebben.

Bruneel: «Dat wordt beweerd. Er wordt zoveel

*Een van de pijn-
lijkste problemen
met de splitsing
van de Leuvense
universiteit in een
Vlaamse KUL en
een Waalse UCL
was de verdeling
van de boeken van
de bibliotheek. Dat
verliep niet zonder
problemen en
intriges.
De hoofdbibliote-
karis van Louvain-
la-Neuve ver-
klaart nader.
(foto Veto)*

beweerd en van een vinger maakt men soms een
hand. Ikzelf heb zoiets nooit vastgesteld, maar
ja, mensen zijn mensen en de toestand was soms
wel wat verward. Wat de kostbare werken betrof,
daarin is zeer eerlijk gewerkt, met schattingen
door boekhandelaars.»

Veto: Is er nu nog onderlinge uitwisseling als men
dubbels vaststelt die bij de andere ontbreken?

Bruneel: «Officieel is daar niets voor geregeld,
maar ik heb persoonlijk goede relaties met mijn
kollega Jan Roegiers van de KUL, wij zijn beiden
historici en werken informeel samen. Voor echte
officiële samenwerking moet de tijd werken, die
heelt de wonden wel.»

Beveiliging

Veto: Is er in Louvain-la-Neuve geopteerd voor
centralisatie of voor decentralisatie in de biblio-
teken?

Bruneel: «De decentralisatie is ons door de feiten

zelf opgedrongen en behoorde toen trouwens tot
de trend. Wij zijn in verschillend tempo
verhuisd: de eksakte wetenschappen eerst, L &
W laatst. We moesten dus wel deelbibliotheken
per fakulteit uitbouwen om hier te kunnen
werken. Maar in de fakulteiten zelf is er een vrij
grote centralisatie.»

Veto: Jullie hebben ook een elektronisch beveiligings-
systeem tegen diefstallen.

Bruneel: «We hebben twee magnetische syste-
men. Het oorspronkelijke is aangebracht op de
kaf, en was dus gemakkelijk te verwijderen. Nu
wordt er meer gewerkt met een moeilijk te
ontdekken magnetisering ergens binnenin. Maar
je kan je afvragen of dat allemaal wat oplevert:
wie wil pikken, doet het toch. En als je dergelijke
systemen te sterk uitbouwt, dan ontstaat de
verleiding — zeker bij tijdschriften — om de
bladzijden eruit te scheuren. Dan werkt je
systeem kontraproduktief. Het enige wat echt
afdoend zou zijn, is iedereen verplichten zijn tas

te openen. Maar wat kost dat kwa personeel? En
wat voor een psychologische sfeer creëer je dan?
Het beste systeem is nog een ontwikkelen van de
sens du bien commun. Als die niet betaalt, dan
krijg je zelfs zonder diefstallen, vervelende
toestanden: mensen die boeken verloren plaat-
sen om te verhinderen dat kollega's ze raad-
plegen enzovoort.»

Komputerisering

Veto: Hoe ver staat de UCL met de komputering?

Bruneel: «Wij bevinden ons een beetje in een
overgangssituatie. Een aantal fakulteiten, eko-
nomie en sociologie, eksakte wetenschappen,
rechten en geneeskunde (in Sint Pieters Woluwe)
zijn zelfstandig begonnen. W & L en psychologie,
H.I.W. en teologie zitten nog zonder. Het
komt er zelter op aan daar een centraal systeem
van te maken en dat systeem dan op een breder
netwerk aan te sluiten. Je kunt niet meer anders,
er verschijnt zoveel, je kunt niet alles kopen. Er
moeten dus onderlinge afspraken zijn voor
specialisatie-aankopen en uitwisseling via inter-
bibliothekair ruilverkeer. Dat laatste is nu goed
georganiseerd met de VUB als centralisatiepunt.
Maar het blijft een nadeel dat je geen centraal
bestand hebt om titels *on line* te lokaliseren — wij
werken wel met mikro-fiches, maar die hebben
natuurlijk altijd een zekere achterstand. On line
is toch wel verkieslijk.»

Veto: Zal de gedecentraliseerde aanpak niet tot
moeilijkheden leiden bij de aansluiting op een
netwerk?

Bruneel: «Een beetje wel, maar de gebruikte
systemen zijn gemakkelijk aan te passen aan het
MARC-systeem en zijn dus voor 90% compatibel,
ook met het Leuvense Dobis-Libissysteem
bijvoorbeeld, dat binnen MARC zit.»

Veto: Hoe staat de UCL tegenover dat Dobis-
Libissysteem?

Bruneel: «Dat is een heel goed systeem. Als klein
land moeten wij grotere netwerken uitbouwen en
ook streven naar integratie in een Europees
groter geheel.»

Veto: Bestaat er kans dat UCL zich op het Dobis-
Libisnetwerk zal aansluiten?

Bruneel: «Die kans zit er natuurlijk altijd in, er
wordt daarover gepraat, maar uiteraard beslis ik
daar niet over.»

Veto: Houdt de oude rankune de samenwerking
niet tegen?

Bruneel: «Och, wij zitten hier in België in alles
met onze taalkwesties, maar tussen UCL en KUL
speelt toch ook een andere faktor die we niet
mogen verwaarlozen: konfessioneel zitten we op
één golflengte en dat telt ook. Het is bijvoorbeeld
opvallend dat de jezuïeten van Notre Dame van
Namen voor Dobis-Libis gekozen hebben. Maar
nogmaals: ik ben daarvoor niet bevoegd, maar
binnen redelijke termijn zal er een beslissing
vallen.»

Eddy Daniels

(met medewerking van Geert Coene)

I ♥ LOUVAIN-LA-NEUVE

Boon, bezeten maar geen socialist

Leus over Boon

Boon, de schrijver en schilder, werd uitvoerig op deze bladzijden voorge-steld een tweetal weken geleden (Veto, nr. 16). Dat naar aanleiding van een Boon-retrospektieve in Leuven, een initiatief van de Culturele Centrale van het ABVV. Boon is een groot en kompleks kunstenaar. "Hij alleen al rechtvaardigt het bestaan van de Vlaamse Letterkunde" (Herwig Leus). Meer nog, en dat is waar misvattingen ontstaan: Boon is een mythe. Voor velen is en blijft hij de sociaal bewogen en socialistisch geïnspireerde schrijver van "Mijn kleine oorlog" en de auteur van talloze stukjes in "De Rode Vaan" en "Vooruit". Het erotisch-pornografische plastische werk dat in het "8-uren huis" tentoongesteld werd, was van die aard om een eenzijdige interpretatie van Boon te relativeren. De organisatoren wezen daarvoor gelooft.

persoonlijke vriend van Boon, zijn interpretatie van diens oeuvre. Het grote publiek van de opening bleef achterwege: de socialistische voor-mannen en hun gezinnen bleven thuis. Hun beeld van de militant socialistische schrijver bleef intact. De aanwezigen echter werden gekonfronterd met een andere Boon, een Boon die sommigen onder hen niet zonder moeite, en misschien niet, aksepteerden, getuige daarvan de vinnige discussies die ontstonden met de spreker.

Geen socialist

Leus is duidelijk in zijn oordeel: "Boon is geen socialist, maar een anarchist." Wel relativereert hij onmiddellijk en maakt een fundamenteel onderscheid tussen de mens en de schrijver, hiermee een uitspraak parafra-serend van Boon zelf in diens "Abel Gholaerts": "de schrijver is den mens niet". Leus wijst erop dat de interviews die Boon gegeven heeft vaak kontradictorisch en inkonsekvent zijn: soms oordeelt hij en soms minimaliseerde hij. Tegenover die maskerade staat de ijzeren coherentie en konsekventie waarmee hij zijn oeuvre geschreven heeft: er loopt een rode draad van zijn debuut "De voorstad groeit" tot "Eros en de enzame man", zijn posthuum verschenen laatste werk, aldus Leus. Een oeuvre dat ontzagwekkend is. Boon publiceerde niet minder dan 73 werken die te samen ongeveer 50.000 bladzijden beslaan.

Gedwongen door de vragen van de toehoorders naar Boons sociale engagement, gaf Leus een aantal belangwekkende (persoonlijke) inzichten. Aanvankelijk is zowel in het literaire als in het pikurale werk van Boon een sociale dimensie onloochenbaar. Hij trekt partij voor de zwakke, de uitgestotene. Toch is alleen "Mijn kleine oorlog" volgens Leus het etiket "sociaal geëngageerd werk" waardig. Boons sociaal engagement uit zich ook in zijn lidmaatschap van de kommunistische partij. Maar al vrij vlug beschouwt hij deze stellingname als een overwonnen standpunt. De eerste druk van "Mijn kleine oorlog" eindigt met de intussen tot het bot versleten uitroep: "schoep de mensen TOT ZIJ EEN GEWETEN KRIJGEN". Later voegt Boon er nog een hoofdstukje aan toe dat aldus eindigt: "Wat heeft het alles

voor zin?" Kruciale jaren zijn de beginjaren vijftig. Mede door een aantal persoonlijke mislukkingen (Boon wordt uit de kommunistische partij gezet) neemt Boon afstand van zijn vroegere opvattingen. Trouwens reeds in "De voorstad groeit" heeft Boon zijn overtuiging over het mislukken van het socialisme uitgesproken.

Religie en erotiek

Dit alles, plus een grondige studie van Boons oeuvre, doen Leus ertoe besluiten dat de kernematiek elders ligt. De oorzaak van de individualistische vervreemding zoekt Boon niet langer in sociaal onrechtvaardige structuren, maar in de verdringing van de seksualiteit. In "Menuet" werkt hij zijn opvattingen daaromtrent voor het eerst duidelijk uit. De religie en de maatschappelijke orde, bijgestaan door de vrouw, onderdrukken de man. Tegenover de schijnheilige, berekenende vrouw (het gemeenschapdier) staat het libertaire perverse meisje (het Lolita-motief dat het literair en plastisch werk van Boon domineert). Boon was volgens Leus een Freudiaan. Zijn werk na 1953 is een onderzoek van het belang van de componenten "religie" en "erotiek", zowel in zijn individuele als in de kollektieve geschiedenis. Dit laatste punt is mijns inziens een belangrijk nieuw inzicht van de Boon-studie. Boon heeft een volledig overzicht geschreven van de negatieve invloed van de Kerk op de Westerse beschaving: van de archaische godsdiensten ("De Paradijsvogels"), het kristendom ("De meisjes van Jesse"), de vroeg-kristelijke godsdienst ("Niets gaat ten onder"), over de Middel-eeuwen ("Wapenbroeders"), de zestiende eeuw ("Het geuzenboek"), de periode van de Franse Revolutie ("De bende van Jan de Lichte") tot de moderne tijd ("De kapelkeksbaan" en "Pieter Daens"). Het is een afrekening met de godsdienst van zijn jeugd, die gepersonifieerd werd door zijn strenge moeder. "Sociaal geëngageerde" boeken als "Pieter Daens" en "Het geuzenboek" worden hier in een totaal ander perspectief gezet. Over "Pieter Daens" vertelde Boon dat het het boek was waarmee hij het meeste last heeft gehad, omdat er geen meisjesfiguren in voorkomden.

Leus: "Er bestaat dus een tendens bij vele kritici zijn pornografische verhalen te miskennen. Nochtans vormen zij een wezenlijk onderdeel van zijn oeuvre. Hij heeft er enkele tientallen van geschreven." Onmiddellijk na "Pieter Daens" schreef hij het obscene "Mieke Maaike" als reactie "omdat hij teveel pastoors over de

De wereld volgens Boon: de perverse mysieek van jongemeisjes lichamen.

vloer kreeg".

Pornografie en anarchisme

Pornografie was voor Boon een vorm van anarchisme. Boon was een antidoktrinaire iemand: katolicisme, marxisme en socialisme stonden op dezelfde lijn. Op de vraag waarom Boon op de lijst van de SP opkwam, antwoordde Leus: "Men zette hem erop en hij heeft er zich niet tegen verzet. Volgens mij was het een spel van hem, maar dat is een zeer persoonlijke visie" en "Boon was een bezeten schrijver, geen sociaal schrijver". Boon beschrijft, hij is een toeschouwer en kiest geen partij.

Leus waagde zich ook aan een voorzichtige psychoanalytische interpretatie: Boons erotische obsessie verbindt hij met een fundamentele seksuele onbevredigdheid en een repressieve jeugd. Het aanvankelijk sociaal engagement zou een vorm van sublimatie kunnen zijn, die slechts een aantal jaren geduurd heeft. Tot '54 verzamelde Boon allerlei

rampen- en gruwfoto's, een verzameling die hij heeft weggeschonken. Daarna heeft hij zich gekoncentreerd op zijn "Fenomenale Feminatreek", een studie van het vrouwelijk maakt sinds 1868. Op een bepaald ogenblik omvatte de verzameling 100.000 foto's, die Boon later reduceerde tot 24.000 foto's ingedeeld in 144 hoofdstukken. Bij elke foto schreef Boon zijn commentaar. Zelf noemde hij de "Feminatreek" "zijn meesterwerk". Een gedeelte van de "Fenomenale Feminatreek" is te bezichtigen in Eterbeek (zaal Maalbeek, Hoornstraat 97) van 14/2 tot 28/2.

De tentoonstelling in Leuven liep van 31/1 tot 5/2, bescheiden kort. Is het omdat het plastische werk van Boon toch niet de verhoopte socialistische dimensie had? De tekeningen en de schilderijen liggen in de lijn van zijn erotische literaire werken en maken dus deel uit van zijn complexe persoonlijkheid. Erwin Jans

Identiteit, of hoe of wat

Na een ontgoochelende Pinter hebben de "Mannen van de Dam" voor hun tweede produktie dit seizoen Paul Peyskens (° 1953) aange-trokken, in Leuven lang geen onbekende meer. Hij regisseerde voor hen *Max, of hoe of wat*, een monoloog van de Duitse auteur Manfred Karge, vertaald en gebracht door Viviane de Muynck. Een vrouw probeert overend te blijven in de Tweede Wereldoorlog door de rol van haar (aan kanker) gestorven man Max Gehrlieh over te nemen, in een verscheurd Berlijn, een verscheurd Duitsland, een verscheurde wereld.

Al is de voorstelling niet vrij van een groot aantal losse flodders, toch kan ze behoorlijk geslaagd genoemd worden, alleen al door het spontane, (soms te) nonchalante akteerwerk van de Muynck en de vaak pakkende tekst.

Als je binnenkomt, zie je een chaotisch, maar erg mooi scènebeeld: helemaal links staat een TV-toestel - je ziet het jaartal van de Duitse televisie. Verder zijn er enkele zetels, enkele glazen bakken, een paneel met schakelaars, tientallen spots die (delen van) voorwerpen verlichten, uiterst

rechts een witte wand (een suggestie van de Berlijnse Muur?), waar twee zetels dorreest steken. Overestetisering, zonder twijfel, maar ook op een manier functioneel. Tijdens het verloop van het verhaal namelijk zal de Muynck al die objecten tot leven wekken en zin-geven, al is het maar voor enkele seconden.

Hypokrisie

Met horten en stoten, soms bitter, soms teder, maar meestal met een flinke dosis ironie vertelt zij haar verhaal. Haar man is kraanbestuurder, maar sterft onverwacht: "Het jicht waar hij al zo lang last van had, bleek kanker te zijn." Zij besluit dat ze alleen kan overleven, als ze zijn baan en dus zijn identiteit overneemt. Dat kan nog best lukken ook, want het enige bezoek dat hij hoog in zijn stuurkabine kreeg was een homoseksueel - die al heel snel verdwijnt in een kamp: Hitler grijpt de macht.

Als man probeert ze dan te overleven, maar wordt ze ook voortdurend vernederd: op het werk, in het kafee, bij de dokter, later in de gevangenis en als knecht-voor-alle-werk op een boerderij. Als man besefte ze ook de hypokrisie van zowel mannen als vrouwen, van soldaten en industriëlen, van "hakenkruisers" en "roden". Ze verliest zichzelf in fragmenten van de realiteit, in heden en verleden, in droom en werkelijkheid. Ze waant zich Sneeuwwitte - helemaal vooraan kregen de zeven dwergen heel het stuk toe - en vraagt uiteindelijk aan de

spiegel wie de mooiste in het land is. Het antwoord zal haar niet bevredigen.

Sting

Max, of hoe of wat is zeker geen stukje konventioneel teater. De Muynck speelt expliciet voor een publiek en betreft dat bij haar verhaal. Als er buiten lawaai is, wacht ze tot het rustig wordt: de teaterillusie wordt door-prikt. De tekst wordt al even afstandelijk benaderd: de Muynck speelt een vrouw die speelt dat ze haar man speelt. Ook door het decorontwerp wordt distante gesuggereerd. Zo wordt de toeschouwer afgeleid van het hele gebeuren, maar waar zijn aandacht dan *we* op gericht wordt, is niet duidelijk. De muziekkeuze (o.a. *Russians* van Sting) leidt soms tot aktualisering (Koude Oorlog), maar die verhaallijn wordt niet verder uitgediept. Enkele dubbelzinnigheden in het decor (het konijn en de "worteltje") gaan de Freudiaanse toer op, maar ook dat aspect is niet verder uitgediept. Een flard feminisme zal er ook wel in gezeten hebben, maar weer te oppervlakkig.

Waar *Max, of hoe of wat* dus tot betekenisvorming moet overgaan, sluit de zaak kort. Misschien is dat wel de bedoeling. Misschien is er geen betekenis meer, zijn er enkel flarden, herinneringen en verwachtingen. Dan moet de Muynck wel elk verhaaltje abrupt afbreken, met een grijns of een grima. Dan moet het decor wel zo mooi en inhoudsloos zijn. Misschien.

Koen Van Muylem

Max, of hoe of wat wordt nog vanavond (donderdag) en morgen gespeeld in 'tStuc, om 20.30 u.

Filmforum opgeschort

Elk jaar organiseren VTK, Wina en Landbouwkring een filmforum. Dit omvat een tiental filmvoorstellingen tegen schappelijke prijzen in auditorium K van de kampus te Heverlee. Nu heeft de Leuvense brandweer dit auditorium onveilig verklaard voor het vertonen van films. De nooduitgangen zijn niet verlicht aangeduid, en er staat nergens aangeduid dat er een rookverbod is.

Als gevolg daarvan worden de volgende vertoningen voorlopig opgeschort. De algemeen beheerder, professor Tavernier heeft wel telefonisch aangeboden om voorlopig één van de auditoria Vesaluis 'er beschikking te stellen in afwachting van de

nodige aanpassingen aan de auditoria op de kampus te Heverlee.

Hetgeen de organisatoren van het filmforum (VTK, Wina, LBK) eigenlijk het meeste dwars zit, is niet het feit dat hun vertoningen niet meer kunnen doorgaan, maar dat er ondertussen nog wel kan gegeven worden in dezelfde auditoria. Als die auditoria onveilig verklaard worden voor het vertonen van films, kunnen er daar dan nog lessen doorgaan, verschillende documenten maken immers toch ook gebruik van film-, dia-, overhead en andere projectoren?

Van zodra er nog nieuws is in deze zaak zullen de organiserende kringen iets laten weten. (BRP)

RIJSCHOOL ERASMUS

DE VEILIGSTE WEG

LEUVEN KESSEL-LO PUTTE 016/22 24 95
BONDGENOTENLAAN 123

ADVERTENTIE

Vermaken we ons of kijken we naar een Japanse film?

Een westerling associeert de Japanse film veelal met grommende en blaffende acteurs en met mooie maar oersaai scènes. Ik zal pogen om in vogelvlucht enkele karakteristieken van de Japanse cinema te grijpen. De historische lijn loopt van het ontstaan van het filmmedium langs de eigenzinnige weg, die de Japanse film voor de Tweede Wereldoorlog bewandelde, naar de Rashô-poort, die plots doorgang bood naar het Westen. Het verdere verloop van de Japanse cinema na Rashomon (1950) wordt hierbij spijtig genoeg buiten beschouwing gelaten. Wie daarmee op zijn honger blijft zitten, verwijs ik graag naar het kadertje onderaan deze pagina, waarin een aantal interessante basiswerken figureren.

Het moet gezegd worden dat de film in Japan — in tegenstelling tot in het Westen — vlug populair werd en waardering genoot. Jaren voor Europa of Amerika, werden in Japan al permanente filmzalen ingericht. Nochtans sijpelden de Westerse principes van montage, opnametechniek en lineaire structuur slechts druppelsgewijs door. Men hield tot in '45 halstarrig vast aan de eigen opvattingen, zoals de frontale opname van een scène, net zoals je naar een teaterstuk zou kijken.

Japan en natuur

Dit hing onafscheidbaar samen met de Japanse visie op mens en natuur. De Westerse traditie stelt de mens immers tegenover de natuur en maakt van de mens het centrum van het universum. In Japan zien men de mens daarentegen als deel van de natuur. Een gevolg daarvan is de sterke sfeerscheping in de Japanse film. Voor een westerling is sfeer echter van ondergeschikt belang ten opzichte van het karakter (dat door een close-up naar voren wordt gehaald) en van de actie. In onze ogen zijn Japanse films dan ook langdradig, doch het Japanse publiek was niet zo bevreesd voor die 'verveling'.

Originaliteit stond trouwens niet hoog aangeschreven in Japan; maar fijnzinnige herschik-

kingen van elementen, die al generaties lang dienst deden en subtiele verschuivingen ten opzichte van het werk van voorgangers werden gezien als het toppunt van meesterschap. Op een paar uitzonderingen na (bv. *Zielen Onderweg* van Murata) bleef de Japanse film vasthouden aan de eigen aloude normen en kantten de regisseurs zich tegen het Westerse canon als zouden beelden het verhaal moeten vertellen. Vooral de *benshi* speelden hierbij een belangrijke rol. De *benshi* waren personen, die tijdens een filmvertoning de handelende personages op het doek van een stem verzorgden en commentaar leverden bij de gebeurtenissen. De *benshi* verwijderden alzo de narratieve lading uit de beelden en gaven soms een afwijkende interpretatie. Uiteraard waren zij sterk tegen filmische uitdrukkingsmiddelen, die hen overbodig zouden maken (bv. tussentitels, flash-backs...). Het heeft ook vreselijk lang geduurd voor de geluidsfilm in Japan doordrong. Sinds '31 was men in Europa en de USA opgehouden stomme films te produceren, in Japan echter ging men door tot '37 (in '34 vormden zij zelfs de overgrote meerderheid van de filmproductie).

Propaganda

Het is een onmiskenbaar feit dat vrijwel alle Japanse cineasten van die tijd zich schaarden

achter het fascistisch getinte regime, in die zin dat ze in hun films impliciet of expliciet de traditionele waarden uitdroegen, die de ideologische grondslag vormden voor de nieuwe diktatoriale orde. Ook een Ozu, die wel uitgesproken progressieve thema's aansneed, maar wiens gehele oeuvre (sinds het midden van de jaren dertig) één wanhopige aanklacht is tegen de krachten die het traditionele Japanse familiesysteem, de steunpilaar van de Japanse samenleving, met de ondergang bedreigden. Nochtans maakten de Japanse regisseurs andere propagandafilms dan het Westen, want hun films ademden soms zelfs een anti-militaristische geest uit: soldaten werden niet voorgesteld als helden, maar als nietige figuurtjes ploeterend in de modder. Ook Kurosawa droeg een steentje bij tot de oorlogspanningen, hij maakte in '44 een film om de Japanners moed in te pompen. Tussen de Japanse regisseurs van de jaren dertig en veertig bestond dus een diepe gesteresverwachting, zij hadden allen een sterke band met het Japanse verleden en een diepe kloofscheide hen van de Westerse cinema.

Na wereldoorlog II...

Met de bezetting door de geallieerden brak een ander tijdperk aan, de meeste Westerse en Japanse kenners bestempelden deze periode van demokratisering dan ook als het Gouden Tijdperk van de Japanse film. Een Marxistisch

geïnspireerde filmkenners als Noël Burch gaat hier niet mee akkoord, want volgens hem krijgen de latere films van Ozu en Mizoguchi zoveel aandacht in het Westen omdat die films betrekkelijk goed zijn in te passen in de ideologie van representatie en betekenisgeving, die de dominante cultuur (en daarmee ook de dominante cinema) van het Westen beheerst. Hun oudere werk is praktisch onbekend omdat het in strijd is met de canons van de westerse cinema.

Doorbraak

De doorbraak van de Japanse film is eigenlijk begonnen door een halfbloed Japanse film als *Rashomon*, welke op het filmfestival van Cannes werd onderscheiden. De Japanse cinema was tot de jaren '50 volstrekt onbekend in het Westen. Hoe heeft Kurosawa die opening naar het Westen kunnen forceren? Volgens Noël Burch kon dit doordat zijn oeuvre binnen de Westerse representatieve stijl bleef maar er zich tegelijkertijd van losmaakte. *Rashomon* was voor de westerlingen toegankelijk omwille van diverse redenen, zo sloot hij goed aan bij de bestaande ideeën over de 'subjectiviteit van de waarheid'. In die film wordt één gebeurtenis immers door verschillende getuigen verteld en elk heeft zo zijn eigen versie van de feiten. Kurosawa laat ons in het ongewisse van de ware toedracht, dit relativisme is eigenaardig genoeg een verwerking van de absoluutheden uit de Japanse traditie.

Pascal Lefèvre

Akira Kurosawa, de Westerse samoerai

Bepaalde feiten uit het leven van Kurosawa hebben een diepgaande invloed uitgeoefend op zijn films. Daarom is het aangewezen eerst even die gebeurtenissen uit zijn leven toe te lichten, die voor het begrip van zijn oeuvre belangrijk zijn. De zo concrete en realistisch mogelijke verfilming en de algemeen-menselijke tematiek zijn steeds weerkende kwaliteiten in de films van Kurosawa.

Akira Kurosawa werd geboren in Tokio op 10 maart 1910, als de jongste uit een gezin van zeven kinderen. Verschillende personen hebben op hem een grote indruk gemaakt. Zo is er allereerst zijn vader, een militair, die ook een tijdje sportleraar was. De oorzaken van het steeds weerkende van de samoerai-figuur in de films van Kurosawa ligt waarschijnlijk in het militaire ideaal dat hij in zijn vader weerspiegeld zag.

Verder heeft hij invloed ondergaan van Tachikawa, een leraar van de lagere school in Edogawa, die hem de belangstelling voor kunst bijbracht. Door diens toedoen kwam hij eerst in de Dodosha School voor Westerse Schilderkunst en later in de Japanse Proletarische Kunstenaarsgroep. Hij voelde zich niet zo zeer door het Marxistisch ideaal tot deze organisatie aangerokken, maar wel door de negentiende eeuwse Russische literatuur die hij daar pas ten volle leerde kennen. Vooral van Dostoevski zijn herhaaldelijk sporen te vinden in Kurosawa's oeuvre. Zijn grote belangstelling voor films kreeg Kurosawa vooral van zijn broer Heigo, een 'benshi' (verteller-commentator) bij Masashino Cinema, die tot groot verdriet van Akira zelfmoord pleegde. Misschien is het te danken aan de nagedachtenis van deze broer, dat Kurosawa besloot te antwoorden op een prijsvraag van de PCL (Photo Chemical Laboratories) Studio, die assistent-realisators zocht. Kurosawa leerde er de stiel van de filmrealisatie bij Kajiro Yamamoto. Zijn grote droom was echter ooit eens zelf een film te mogen realiseren, en daarom bleef hij scenario's afleveren bij producers, tot hij met Sanshiro Sugata zijn eerste kans kreeg.

Humanisme

Slechts van *Sanshiro Sugata* heeft Kurosawa het script zelf geschreven. Anders doet hij steeds beroep op verschillende schrijvers om het scenario samen te stellen. Het gemeenschappelijk thema in alle scenario's is de mens. Het gaat steeds om het openbaren van het karakter van de mens. Daarvoor gebruikt hij liefst de 'suspense-story', zoals D. Richie dit noemt, omdat hierin het karakter van de held het best gereveleerd wordt. In verband met de tematiek van zijn films zegt Kurosawa het volgende: "Ik geloof dat al mijn films hetzelfde tema hebben. Wanneer ik

erover nadenk en het probeer te definiëren, zou ik het samenvatten in de volgende vraag: waarom kunnen de mensen niet vredevoller en gelukkiger met mekaar samenleven?" In zijn oeuvre, waarin naast historische films zoals *Rashomon*, *De Zeven Samoerai* en *Roodbaard* ook films met sociale invlag voorkomen, zoals *Ikiru* (leven) en *Dodes'kaden* (straatgeluiden), staat steeds de mens centraal. Daarom kunnen wij zijn tematiek moreel-humanistisch noemen, en daarom ook zijn zijn films niet tijds- of plaatsgebonden en dus, met andere woorden, universeel.

Het scenario kan verschillende vormen aannemen, zoals de vorm van 'tema met variaties', waarvan *Rashomon* het prototype is, of de 'sonatavorm', zoals in *De Zeven Samoerai*. Vooral het procedee van de herhaling en de cyclische bewegingen spelen in Kurosawa's films een belangrijke rol, omdat een karakter het best gereveleerd kan worden door het te omcirkelen, dit wil zeggen door het te laten contrasteren met wat men vroeger reeds gezien heeft en wat men later, in gewijzigde omstandigheden, terugziet.

Realistisch

Omdat Kurosawa zo concreet mogelijk tewerk wil gaan bij de realisatie van zijn films, is de fotografie van groot belang. In zijn streven naar een zo realistisch mogelijke fotografie, gaat hij tot het uiterste. In de slotscene van *De Troon van het bloed*, zijn vrije bewerking van Macbeth, wilde hij bijvoorbeeld dat er pijlen naar Mifune, één van zijn belangrijkste acteurs, geschoten zouden worden. De standaardmethode van de truckage gaf hem geen voldoening, en daarom stelde hij schutters buiten het beeld op en liet ze echte pijlen afschieten. Sommige pijlen mochten Mifune maar op enkele centimeters na missen, en men repeteerde dit telkens en telkens weer, tot hij zag dat het goed was.

Volgens Kurosawa moet er zo gefilmd worden, dat de betekenis van het beeld versterkt wordt, dat er economie van de actie gekreëerd wordt en dat de compositie zelf de scene commentariëert. Om een voorbeeld te geven van het laatste: als twee of meer mensen een conversatie houden, kijken zij vaak een andere richting uit. Deze compositie gebruikt Kuro-

sawa graag om de moeilijkheden van communicatie te onderstrepen. Kurosawa verlangt ook dat de actie zo natuurlijk mogelijk zou overkomen. Daarom werkt hij met teletelenzen en draait ook verschillende scènes met meer dan één camera, zodat de acteurs niet weten op welke camera zij moeten spelen.

In *Ichiban Utukushiko* (De aller mooiste), wilde hij de levens- en werkwijze schetsen van vrouwen die tijdens de oorlog in een fabriek werken. Daartoe vroeg hij zijn actrices hun professionele gewoonten te vergeten en te spelen als amateurs. Dikwijls liet hij ze allerlei dingen doen die ze nog nooit tevoren hadden gedaan, en tijdens de opnamen leefden ze samen in één slaapzaal. De vrouwen hadden zich zo in hun rol ingeleefd, dat ze na de film één voor één getrouwd zijn.

Spilziek

Wat voorts de economie van de actie betreft, die kan men vooral tijdens de montage bekomen. Daarom vindt Kurosawa deze ook van het allergeenste belang. Indien hij in een bepaalde scene een ritmeversnelling wil bekomen, houdt hij van opnamen die een paar minuten duren, slechts een paar seconden over. Uiteraard is dit een geldverslindende procedure, zeker als men met verschillende camera's werkt, zodat deze werkwijze hem door de producers niet steeds in dank werd afgenomen. Misschien was dit ook één van de redenen waarom Kurosawa een eigen produktiemaatschappij heeft opgericht (Kurosawa Productions).

Anderzijds laat Kurosawa bepaalde scènes erg lang duren, overeenkomstig hun belang. De langste close-up in de Japanse filmindustrie is misschien het beeld van de zingende Watanabe in *Ikiru* (Leven).

Het criterium om scènes lang of kort te houden is het gezichtspunt van de held in de film. De kijker moet hetzelfde zien als die personage, om zich zo volledig mogelijk mee te kunnen identificeren.

Westers

Een verwijt dat Kurosawa vaak te verwerken krijgt, is dat hij te westers is. Volgens mij gaat dit zeker op voor zijn laatste productie *Ran*.

Rashomon van Kurosawa maakte de Japanse film in het Westen bekend, nochtans is deze film zelf niet geheel Japans in hart en nieren. (foto uit *The Films of Akira Kurosawa*)

Anderzijds valt de Japanse component in zijn films niet te loochenen. Kurosawa leeft in een samoerai-traditie. Zoals gezegd, was zijn vader een militair opvoeder. Ten gevolge daarvan belichaamt Kurosawa een aantal ouderwetse Japanse eigenschappen, zoals standvastigheid, eerlijkheid, onvermogen tot compromis en roem door het zwaard, samengevat in de term 'bushido'. Hij zet zich daar echter ook tegen af zoals in *De Zeven Samoerai*, die in Japan als een anti-militaristische fabel werd geïnterpreteerd. Zoals de titel zegt, handelt hij over zeven samoerai, die de boeren van een afgelegen dorp komen verdedigen tegen bandieten die hun velden bedreigen. Op het einde van deze film, na de nederlaag van de bandieten, constateert één van de samoerai dat de boeren de eigenlijke overwinnaars zijn, aangezien samoerai door hun beroep steeds medeplichtig zijn aan geweld. Van de militaire roem van de samoerai blijft alleen zijn graf over, een hoopje zand.

Ook de schrijnende film *Kroniek van een levend wezen*, over de angst van de mens tegenover de H-bom, is een aanklacht tegen de oorlog. Men mag hier echter niet uit besluiten dat Kurosawa's fils anti-oorlogspanfletten zijn. Het is wel zo dat Kurosawa de vraag stelt naar de reden waarom de ene mens de andere doet lijden, zoals trouwens het reeds aangehaalde citaat bewijst. Maar hij wil vooral laten zien hoe de mens handelt, en dat is een vraag die bij hem alle andere vragen in de schaduw stelt.

Lia Baudouin

Donald Richie, *Japanese Cinema, Film Style and National Character*, London, Secker & Warburg, 1971.

Donald Richie, *The Films of Akira Kurosawa*, Berkeley, University of California Press, 1970.

Noël Burch, *Bomen van ijzer, bloemen van goud*, Bussum, Wereldvenster, 1983.

